

Szegedi diákok sikere országos tanulmányi versenyen

Az idei iskolai évben is nagy érdeklődés kísérte az Országos Középszintű Tanulmányi Verseny első fordulóját. Az Országos Pedagógiai Intézet már értékelte a versenyzőket, és a napokban az oktatási intézményeket is értesítették az eredményről, hogy kik jutottak tovább a verseny második fordulójába.

A szegedi diákok az idén még a tavalyinál is jobban szerepeltek. A továbbjutottak két iskolából, a Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumból és a Radnóti Miklós Gimnáziumból kerültek ki. A Ságváriból 9, a Radnótiból pedig 27 tanuló került

be a második forduló versenyzői közé, melyre majd április közepén kerül sor. A továbbjutott tanulók a következők:

Magyar nyelv és irodalom: Szabély Mihály, Szónyi György, Fekete Györgyi (Ságvári Gimnázium). **Történelem:** Lacsán István, Kiss Edit, Kertész István (Radnóti Gimnázium). **Földrajz:** Szalma Ibolya (Ságvári Gimnázium). **Kémia:** Csonka Csaba, Koch Róbert (Radnóti Gimnázium). **Fizika:** Iglói Ferenc, Sánta Imre (Radnóti Gimnázium). **Drágossy Richárd és Klebniczki József** (Ságvári Gimnázium). **Matematika:** Kelemen László, Szendrényi Mária,

Szendrényi Ágnes (Ságvári Gimnázium), Csetényi Artúr, Iglói Ferenc, Katona Endre, Blahó Ágnes, Koch Róbert, Szirbik Imre, Kuba Attila, Sánta Imre és Grácin Edit (Radnóti Gimnázium). **Biológiából:** Darabos Judit, Kertész István, Csonka Csaba, Frankl Klára, Dux Ernő, Dux László, Hegedűs Ágnes, Fazekas Márta, Romhányi Éva, Tóth Miklós, Tiboldi Tibor (Radnóti Gimnázium).

Az Oktudományi Társaság latin nyelvű versenyének országos döntőjébe bejutottak: Garamszegi Mária és Kabók Zsuzsanna (Radnóti Gimnázium).

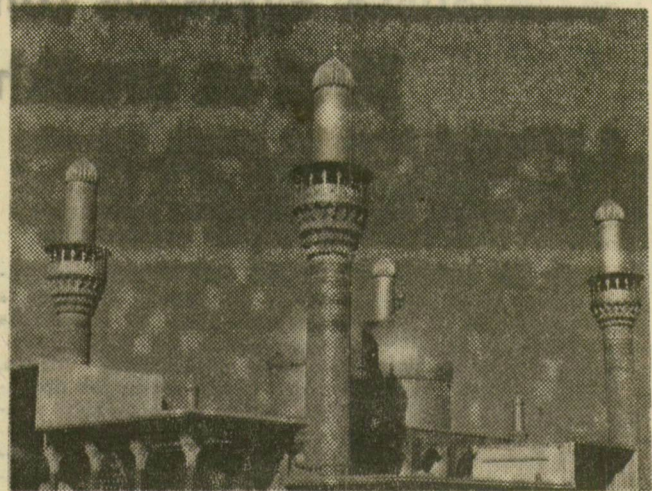
Siklós János:

AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁG HAJLÉKÁBAN

5. Bagdad több mint száz mecsetjével, régi, ősi házaival, modern luxusvilláival és épülő toronyházaival szép, széles utcáival, keskeny, nedves sikátoráival érdekes keleti város. Külön ritkaság az aranyművesek utcái: egészen szűk, két ember szélességnyi utcácskákban miniatűr üzletek, s ezekben örmény, zsidó, arab kereskedők, aranyművesek saját készítésű munkáikat árúsítják. De milyen munkákat? Ősi arab mintákra kézzel formált aranyat; nyakékeket, karkötőket, gyűrűket, szelencéket... káprázatos kidolgozással, ezerszínű drágakövel kirakva... Ez olyan, mintha az Ezeregyéjszaka meséiből maradt volna meg a mai ember számára. Folyik a vásár, alkudozás, mérés, 24 karát, nem, csak 18... drága... nekem is többre van, s az ügyes örmény — ha nincsen éssen a más égtájról odacsöppent atyafi — 24 karátos aranyat mondja és eladja a sárgaréz nyakéket is. Eladja, potom húsz angol fontért, s amikor a jámbor magyar hitelesíteni viszi, ráírják a papírjára: „ez rossz”, más szóval: sárgának sárga, csak nem arany. Ilyenkor aztán mit lehet tenni? Dicsérni kell az ügyes örmény leleményességét.

Szélesebb utcákon találhatók az ötvösök, rezesek. Üzleteik is nagyobbak, hiszen annyiféle réztárgyat, rézdomborítást tárolnak, kínálnak, hogy nem is lehet azokat futtában föltekinteni. Régi díszítésű, kézimunkával készített görbe arab török különböző méretekből: egyike-másika akkora, mint a régi tűzserégi kard... Itt is kinyúlják, dicsérik az árut... s nem engedik el az üzletben ügyelgő külföldit, legalább egy igazi tört vigyen Bagdadból.

De kint, a város szélén elcsúsz a forgolódo-mozgoló élet. Megülepszik a csapongó érdeklődés. Itt már a bánásig fájdalma járja át a levegőt. Szürke kis vis-

A bagdadi „Aranymecset”

köt, nyomorúságos életű családdal. Ott tengődnek alig elérhető, vékonyka kis betevő falattal. Sok-sok gyerek szalad elő a vastag függönyvel takart apróablakok szobákból. Rosszul tápláltak, fölpufatt hasukat vékony lábakon cipelik — csak szép, nagy, feltete szemük figyel a szokatlan beszedű idegeneket. S nem tudni, kis értelmükben most milyen benyomások állnak egybe gondolatá. Hej, de sokat, de sokan nem érik meg a tizedik esztendő!

Nehéz itt az élet, nagyon nehéz: araboknak, kurdoknak, türkméneknek, örményeknek, kaldán és asszír leszármazottaknak egyaránt. Pedig a két folyó között jó a föld, olaj is van és datolyaerdők is... de mégis neport került hatalomra. A fejlődés megtorpant. A belső harcok évek után, 1963-ban először rövid időre, majd 1968 júliusában ismét a Baath párt került hatalomra. S újból meghirdette azt a programot, amellyel 1958. július 14. után a köztársaság indult.

(Folytatjuk.)

Az 1970. évi Tisza-völgyi árvíz

20. A Tisza öt ország, a Szovjetunió, Románia, Csehszlovákia, Magyarország és Jugoszlávia folyója. Legtöbb mellékfolyója határainkon kívül ered és ezek vízjárási viszonyai döntő módon befolyásolják a Tisza magyar szakaszán az árvizek alakulását. Az 1970. évi Tisza-völgyi árvíz sikeres kivédésének egyik fő feltétele volt a szomszédos országok szoros együttműködése. Ha a vízgyűjtőre — határainkon kívül — hirtelen csapadék hull, az illetékes szovjet, csehszlovák és román szervek vízügyi egyezményekben rögzített feladata az azonnali hírközlés. Az 1970. évi árvíz megelőzésén — a kezdeti nehézségeket leszámítva — megfelelő volt az információcsere. A veszély időszakában, különösen a folyók határmenti szakaszán, a szomszédos államok közösen védekeztek, és összhangban tették meg a szükséges intézkedéseket.

A jugoszláv Tisza-szakaszon ugyanolyan súlyos volt a helyzet, mint a folyó magyarországi vonalán. A védekezés sikere itt a két ország védekező erőinek példás és hatékony együttműködésén múlott: az árvíz alatt jugoszláv összekötő működött az Alsótiszavidéki Vízügyi Igazgatóságnál. Szegeden és magyar vízügyi megbízott tartózkodott a jugoszláv védelmi központban.

A nemzetközi segítségnyújtás nemcsak a védekezés alatt, hanem a károkat csökkentésére nyújtott támogatásban is megnyilvánult. A Szovjetunió — csapatainak a mentésben nyújtott segítségével — az újjáépítéshez küldött jelentős mennyiségű faanyagot, követ és más építőanyagot. Az NDK-ból speciális árvízvédelmi osztag érkezett és igen jó munkát végzett nemcsak a védekezésben, hanem a töltések helyreállításában is. Csehszlovákiából jelentős mennyiségű megvédekezési anyag (zsák) érkezett. Sok más ország küldött pénzbeli és egyéb anyagi segítséget az árvízkárosultak részére. A nemzetközi szervezetek, az ENSZ és a FAO, melyek küldöttéi a helyszínen tanulmányozták a védekezési munkákat, s egyértelműen megállapították a példás helytállást, az erkölcsi és műszaki jellegű támogatásán kívül jelentős anyagi segítséget is nyújtottak.

ták a példás helytállást, az erkölcsi és műszaki jellegű támogatásán kívül jelentős anyagi segítséget is nyújtottak.

Századunk legnagyobb árvíz-katasztrófája zajlott le 1970. május-júniusában a Kárpát-medencében, s a Kárpátokon túli szomszédos szovjet, román területeken. Ehhez a katasztrófa méreteiben csak a Pó 1950-es, Hollandia 1953-as, vagy utóbb Firenze (Arno) árvíz-katasztrófája hasonlítható, világviszonylatban pedig a Mississipp 1927. évi árvize, néhány távol-keleti árvíz és újabb a chilei katasztrófa.

A több mint hat hétig tartó rendkívüli Tisza-völgyi árvíz gyorsan fejlődő, heves áradás volt. Az árhullám magassága csaknem minden folyón meghaladta az eddig észlelt legmagasabb vízszintet és számos helyen 6–8 méter magas vízszlop terhelte a gátakat. Az áradás nagyságát és veszélyeit fokozta, hogy az ismétlődő árhullámok a Tisza-völgy szinte minden folyóján együttesen jelentkeztek és összetalálkozva, növelték egymást.

A védekezés méreteit jellemzi, hogy egyidejűleg és tartósan 2800 kilométer hosszúságú védvonalon volt árvízvédelmi készültség.

Az erők nagyarányú és gyors összpontosításának, a legveszélyeztetettebb helyekre való átcsoportosításnak, a védelem szervezetszervezésének és összehangolt együttműködésének, a védekezésben résztvevők helytállásának és az árvízvédelem fejlett technikájának köszönhető, hogy a Tisza mentén mindenütt és — a váratlan Szamos-árvíz kivételével — valamennyi mellékfolyó védelmi sikert ért el az árvíz a gátak között tartani és csaknem 2,8 millió kataszteri hold ármentesített területen, városok, falvak sorát, több milliárdnyi népgazdasági értéket és emberi életet az árvíz pusztításától megvédeni.

Bár az árvízvédekezés közvetlenül vagy közvetve százezreket érintett, az árvíz az ország életének, gazdaságának menetében nem okozott zavart.

A védekezés gazdasági eredményének jellemzésül megemlíthető, hogy mint-

egy 200 milliárd forintra tehető az elhárított kár, amely a Tisza és mellékfolyóinak gátzszakadásai esetén bekövetkezett volna. Egyetlen-egy tisztai gátzszakadás nagyobb kárt okozott volna, mint amibe az egész védekezés került.

A védekezés eredményeit híven jellemzik Illyés Gyula — a Népszabadság 1970. június 28-i számában megjelent — „Jegyzetek a nehézk napokból” c. írásának következő sorai:

„Magyarország ezt a háborút megnyerte. Kellott hozzá erőfeszítés, tudás, akarat; kellett áldozat is. Az ellenség benyomult. De sikerült utóját állani, bekeríteni, hurokba fogni... Falvak sorát lüflették ki az ásós-kapas hadsereg. De volt még egy csatanyerés. A belső bizalom. Annak az érte, hogyha a küzdelem tovább folyik, az egész ország odaáll; minél többet áldozva, annál egységesebben...”

(Vége)

Iskola élet-közvetben

A címet ugyan Arany János adta a szépséges Kund Abigél történetének, de amikor a tv 1971. január 24-i barchobázásán egy fiatal leány bejelentette, hogy ezt a balladát bizony nem tanulta, a verscímét most sokan a gimnáziumi irodalomtanítás tanterve ellen fordítják. Több cikk is napvilágot látott, s ezek némelyikében olyan gondolat is felvetődött, hogy nagy nemzet költőnk, Arany János és végső soron irodalmunk védelmében szót kell emelni.

Megszoktuk, hogy akadnak az iskolával kapcsolatosan szennázóként ható megállapítások, amelyek jó sztoriként tartják magukat egy ideig, s aztán elülnek. De — úgy látszik — az idősebb nemzedékben most mélyebb hurokat pengettet meg a barchobázó leány esete, s még most is gyűrűznek a hullámok körülötte. S hogy közel két hónap múltán is visszatérünk erre a dologra, annak megvan az oka: a vita nyomán ugyanis kezd feleledni egy idejétmúlt szemlélet, amelynek az az elve: mindent tanítson meg az iskola!

Nézzük a tényeket! Való igaz, hogy a gimnáziumi irodalmi tanterv Arany János balladái közül nem írja elő kötelezően a Tetemrehívást. A gimnázium III. osztálya számára kiadott irodalmi szöveggyűjtemény-

Tetemrehívás

be sem került bele, csupán az V. László, a Szondi két apródja. A walesi bardok, a Tengeri-hántás és a Híd-avatás olvasható Arany ballada-remekművei közül. Ha azonban a tanár a felsorolt műveket lebilincselően, érdekesen tanította, s meg tudta nyitni szívüket Arany János balladáit előtt, és a tanulóknak is van fogékonyság az irodalom művelésére, majd elolvassák a regényeket, a novellákat, a verseket akkor is, ha nincsenek „kötelezően előírva”. Hova jutnánk, ha csak anynyi regényt olvasnának középiskolás tanulóink, amennyi kötelező olvasmányként elő van írva? Ez esetben a fiatal hölgy vagy nem kapott kellő impulzust e művek tanulmányozására, vagy érdeklődési köre esett messze ettől. S ez okozta a „tragédiát”. Ez pedig nem elég ok arra, hogy Kund Abigél törtéte a magyar irodalomtanítás tantervébe vágjuk, s a „mindent tanítson meg az iskola” elvét követeljük. Más költőtől sem tanulnak meg mindent a diákjaink, legfeljebb — érdeklődési körüknek megfelelően — szabad idejükben olvassák. S ma már nem is kell megdöbbenni azon, ha régi irodalmunk nagyjainak művei közül néhányat nem ismernek a fiatalok. (Különböző is, nagy-szerű irodalomtanárnak kell ma már annak lennie, aki

az érdeklődés központjában álló műszaki-technikai csodák mellett meg tudja nyerni a tanulókat aktívan az irodalomnak.) Ma más a műveltség tartalma, mint régen. A Tetemrehívás helyett tanulnak a fiataljaink mást: József Attilát, Radnóti, Illést, Tamást, Juhász, Németh Lászlót, Darvas Józsefet, Váci Mihályt és így tovább. Hol férne el mindez a tananyagban, ha minden Arany-balladát megtanítatnánk?

Az eset azonban figyelmeztet. Figyelmeztet: itt az ideje, hogy szakmai színvonalunkat felretérve, realisan felmérjük, mit bír el egy tanuló. Egyre inkább bebizonyosodik az oktatásban is annak a közmondásnak az igazsága, hogy aki sokat markol, keveset fog. Szelektálni kell tehát a tananyagban józanul, de könyörtelenül. Szörnyű dolog, hogy a tanárnak rettegnie kell azért, mert 1–2 órája elmarad, s ezért nem

tudja elvégezni az anyagot. A túlszűfolt tananyag miatt néhány tantárgyból — például matematikából — a begyakorlásra nincs idő. Pedig ez a tudás megszlárdításának egyik legbiztosabb módja. A rohanás felszínes iskolai ismeretekhez vezet, s csak a korrepetitorok számát növeli. Az örök rohanás pedig agyonnyomorítja a diákok és a tanárt egyaránt. Nem oktan becsüdt, hogy túlterheltek a tanulóink, s vállukra rakni már ennél többet nem is lehet. Sőt! Ha alapos tudást, önálló gondolkodási készséget óhajtunk kialakítani, és a képességfejlesztés elvének eleget akarunk tenni, akkor az ismeretek csökkentésére van szükség. Ezt már tanulóink egészsége, idegrendszerének védelme, s ifjúságunk játékos kedvének visszaszándása is megköveteli. Az életképes tudás, a korszerű műveltség kérdése nem a mennyiség, hanem a minőségben múlik. A „mindent tanítson meg az iskola” elv ma már ábránd, a polihisztorok kora felett az idő könyörtelenül eljárt... Bánfalvi József

A VIDÁM PARK Újszegeden új látésközökkel nyitja kapuit
Április 4-én 10 órakor

Faszéngyártás

Megkezdődött a próbagyártás hazánk legkorszerűbb faszénretortájában. Az új létesítményt a bakonyi erdőeség közepén, Franciavágásnál építette fel az Erdőkémiai Vállalat több mint 12 mil-

Bánfalvi József